

УДК:378.4:8112

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-4\(34\)-558-570](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-4(34)-558-570)

Литвинська Тетяна Юріївна викладач мовної підготовки, Київський інститут Національної гвардії України, м. Київ, тел.: (093) 886-56-08, <https://orcid.org/0009-0007-7826-1736>

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ

Анотація. У статті досліджуються особливості перекладу військової термінології з англійської мови українською в умовах сучасної війни, а також лексичні, семантичні та прагматичні труднощі, з якими стикаються перекладачі в процесі відтворення специфічних термінів. Особлива увага приділяється впливу контексту бойових дій, міжнародної військової співпраці та інформаційної безпеки на вибір перекладацьких стратегій. Розглянуто приклади новітніх термінів, які потрібно адаптувати відповідно до українського простору. Обґрунтовано актуальність теми з огляду на потребу у точній міжмовній комунікації у військовій, дипломатичній та інформаційній сферах, а також важливість адекватного перекладу для забезпечення оперативної ефективності, міжнародного співробітництва (зокрема з НАТО) та інформаційної безпеки.

У межах дослідження визначено та класифіковано основні типи військової термінології — загальновійськову лексику, терміни озброєння та техніки, поняття, що описують тактики й операції, а також командні й комунікаційні терміни. Приділено увагу основній проблемі перекладу: полісемії, складності передавання аббревіатур і акронімів, дилемі між калькуванням і адаптацією, появі неологізмів та новітнім запозиченням. Проаналізовано сучасні підходи до перекладацької діяльності у військовій сфері, серед яких можна виділити формальний, смисловий та комунікативний, кожен з яких обґрунтовано прикладами з офіційної комунікації. Визначено, що роль перекладача у бойових умовах є надважливою, оскільки він виконує функцію медіатора між культурами, фахівцями з захисту інформації та адаптації змісту до адресата. Наведено кейс-приклади з пресрелізів НАТО та Збройних Сил України, у тому числі щодо перекладу назв військових операцій. Зроблено акцент на необхідності подальшої уніфікації термінології, розробки глосаріїв та впровадження спеціалізованих освітніх програм і тренінгів для перекладачів, які працюють у сфері безпеки та оборони.

Ключові слова: військова термінологія, сфера оборони, переклад, англійська мова, українська мова, міжкультурна комунікація.

Lytvynska Tetyana Yuriivna senior lecturer in language training, Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine, Kyiv, tel.: (093) 886-56-08, <https://orcid.org/0009-0007-7826-1736>

FEATURES OF TRANSLATION OF MILITARY TERMINOLOGY FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN IN THE CONDITIONS OF MODERN WAR

Abstract. The article examines the features of translating military terminology from English into Ukrainian in the context of modern warfare, as well as the lexical, semantic and pragmatic difficulties that translators encounter in the process of reproducing specific terms. Particular attention is paid to the influence of the context of hostilities, international military cooperation and information security on the choice of translation strategies. Examples of the latest terms that need to be adapted to the Ukrainian space are considered. The relevance of the topic is substantiated in view of the need for accurate interlingual communication in the military, diplomatic and information spheres, as well as the importance of adequate translation for ensuring operational efficiency, international cooperation (in particular with NATO) and information security.

The study identifies and classifies the main types of military terminology - general military vocabulary, terms for weapons and equipment, concepts describing tactics and operations, as well as command and communication terms. Attention is paid to the main problem of translation: polysemy, the complexity of transmitting abbreviations and acronyms, the dilemma between calque and adaptation, the emergence of neologisms and new borrowings. Modern approaches to translation activities in the military sphere are analyzed, among which formal, semantic and communicative approaches can be distinguished, each of which is substantiated by examples from official communication. It is determined that the role of a translator in combat conditions is extremely important, since he performs the function of a mediator between cultures, information protection specialists and adaptation of content to the addressee. Case examples from press releases of NATO and the Armed Forces of Ukraine are given, including the translation of names of military operations. Emphasis was placed on the need for further unification of terminology, development of glossaries, and implementation of specialized educational programs and training for translators working in the security and defense sector.

Keywords: military terminology, defense sector, translation, English language, Ukrainian language, intercultural communication.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення, особливої уваги, потребує проблема перекладу військової термінології з англійської мови українською, адже точність і адекватність передавання спеціалізованої лексики безпосередньо впливають на якість комунікації у сфері оборони. З огляду на активну інтеграцію України до системи колективної безпеки НАТО, зростає потреба у стандартизації перекладу та узгодженні термінів, що використовуються в документації, навчальних матеріалах, командних структурах і під час міжнародної взаємодії. Крім того, активна співпраця з англійськими військовими структурами зумовлює зростання впливу західної військової культури на Збройні сили України, що вимагає не лише точного перекладу, а й глибокого розуміння специфіки термінів, концепцій і принципів, закладених у відповідну лексику. Так як, значна частина англійської військової лексики не має усталених відповідників в українській мові, або ж перекладається з використанням різних підходів — дослівного, описового чи адаптивного, то виникає проблема, з комунікацією, що у свою чергу, створює загрозу неоднозначного трактування наказів або технічних інструкцій вимагаючи формування чітких мовних норм у сфері військової термінології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значну увагу даній проблематиці приділили Бойко Ю.П. та Долинського Є.В. [1] дослідивши структурні та семантичні особливості англійської військової термінології, а також труднощі, пов'язані з перекладом багатозначних слів та специфічних термінів у контексті військової комунікації. Гушул Р.В. [2] зазначав про необхідність розрізнення формально подібних, але змістовно різних одиниць під час перекладу термінів. Фурт Д.В., [5] Сидорук Г.І. і Сухляк В.Ю. [6] проаналізували способи перекладу термінів з огляду на мовні відповідники та трактували військову термінологію як важливу складову національної мовної культури.

Мета статті дослідження особливостей перекладу військової термінології з англійської мови українською в умовах сучасної війни, виявлення труднощів та основних підходів до їх адекватного перекладу з урахуванням сучасного військово-політичного контексту та потреб стандартизації.

Для досягнення поставленої мети, поставлено наступні **завдання**: дослідити актуальність перекладу військової термінології в умовах сучасної війни, виявити основні проблеми, що виникають під час перекладу військових термінів з англійської мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Військова термінологія охоплює широкий спектр понять, які умовно можна поділити за функціональним принципом. Розрізняють загальновійськову термінологію, до якої належать такі базові поняття, як *infantry* (піхота), *battalion*

(батальйон), *logistics* (логістика), які становлять основу організації армії та бойових підрозділів. В окрему групу можна виділити терміни, що стосуються озброєння та техніки, зокрема *missile system* (ракетна система), *UAV* (безпілотний літальний апарат), *armored vehicle* (броньована машина), які потребують точного й технічно вивіреного перекладу з урахуванням сучасних зразків озброєння. Важливою також є група термінів, пов'язаних зі специфікою ведення бойових дій, таких як *counteroffensive* (контрнаступ), *joint operations* (спільні операції), *reconnaissance* (розвідка), що потребують перекладу з урахуванням тактичного контексту. Особливу увагу слід приділити термінам, які пов'язані з комунікацією та командуванням, так як вони є необхідними для забезпечення координації дій між підрозділами. Наприклад, термін *command post* (командний пункт) позначає організаційний центр, з якого здійснюється управління підрозділами, координація бойових дій, прийняття оперативних рішень та передача наказів. Його переклад має враховувати не лише буквальне значення, а й функціональне навантаження в конкретній ситуації. Термін *chain of command* (ланцюг командування) вказує на ієрархію відповідальності та порядок передачі команд, що є вкрай важливим для дотримання дисципліни та уникнення хаосу в умовах бойових дій. Неправильне тлумачення цього терміна може призвести до порушення субординації та дезорганізації процесів управління. Окрему увагу слід приділити терміну *ROE – rules of engagement* (правила ведення бою), який визначає рамки та обмеження щодо застосування сили, відкриття вогню, використання озброєння тощо. Його переклад має бути максимально точним і зрозумілим, оскільки від правильного розуміння цих правил залежить як юридична відповідальність військовослужбовців, так і морально-етичні аспекти ведення бойових дій. Усі ці терміни надзвичайно важливі для забезпечення ефективної міжвідомчої та міжнародної взаємодії, особливо у форматі спільних операцій з партнерами по НАТО або під час участі в багатонаціональних навчаннях [1, С. 19].

У процесі перекладу військової термінології виникає безліч труднощів, зумовлених мовними та контекстуальними особливостями. Однією з ключових є полісемія, коли одне англійське слово може мати кілька значень залежно від контексту. Наприклад, слово *battery* може означати як звичайну батарею живлення, так і артилерійський підрозділ, тому без урахування конкретної ситуації можливе хибне трактування. Складність також становить переклад аббревіатур та акронімів, які часто не мають усталених відповідників в українській мові або викликають труднощі в розумінні серед широкого загалу. Наприклад, такі скорочення, як *IED* (імпрізований вибуховий пристрій), *UAV* (безпілотний літальний

апарат), *AWOL* (самовільне залишення частини) потребують як точного перекладу, так і контекстуального пояснення, особливо під час використання у ЗМІ або навчальних матеріалах.

Наступною проблемою, яка потребує вирішення є дилема між калькуванням і адаптацією, коли англійські терміни не мають прямого відповідника в українській мові або ж дослівний переклад не передає суті поняття. Якщо трапляється така ситуація, то перекладач повинен обрати між буквальною відтворенням структури терміна (калькуванням) та його адаптацією до цільової мови з урахуванням лексичних, стилістичних і культурних норм. До прикладу, вираз *blue-on-blue*, який у буквальному перекладі звучить як «свій по своєму», насправді означає ситуацію, коли одна сторона ненавмисно атакує власні сили. Звичайно, таке пояснення може розумітися двозначно для українського користувача без контексту або навіть ввести в оману, тому в практиці перекладу частіше вживають адаптований варіант – «дружній вогонь», який є більш усталеним і точніше передає зміст військового терміна.

У сучасних реаліях в медіа-просторі фіксуються нові слова й вирази, які ще не мають усталеної форми в словниках, але вже активно функціонують у публічному дискурсі.

Наприклад, словосполучення «дрони-камікадзе» виникло як відповідь на новий тип озброєння — безпілотні літальні апарати одноразового використання, що самознищуються під час атаки. Цей термін поєднує як технічну характеристику, так і емоційно-національний відтінок, створюючи виразний образ у масовій свідомості. Особливої уваги потребує слово «байрактар», що спочатку було назвою конкретного турецького безпілотника (*Bayraktar TB2*), але з часом стало родовою назвою для всього класу подібних ударних дронів у вживанні українською мовою. Отже, займаючись перекладом, потрібно взяти на себе велику відповідальність за актуальність, доцільність та зрозумілість терміна, який спрямовано на цільову аудиторію. Військовий переклад у цьому контексті стає не просто технічною діяльністю, а елементом інформаційної безпеки, медійної політики та культурного самовизначення нації в умовах війни [2].

У сфері перекладу військової термінології мовна норма та стандартизація відіграють надзвичайно важливу роль, оскільки саме вони забезпечують єдність, точність і взаєморозуміння в комунікації між різними структурами, підрозділами та міжнародними партнерами. Документи НАТО містять узгоджені багатомовні переклади ключових термінів, що полегшує взаємодію у форматі спільних операцій і навчань. Водночас у сучасних умовах повномасштабної війни Україна стикається з новими термінами, для яких ще не розроблено сталих або офіційно затверджених

перекладацьких рішень. Це може ускладнювати розуміння та призводити до небажаної плутанини. До прикладу, можна взяти термін *stand-off weapon*, який може перекладатися як «зброя дистанційного ураження» або як «ударна зброя із великої відстані» – обидва варіанти мають право на існування, але поки що не унормовані. Схожа ситуація може статися при перекладі термінів на кшталт *loitering munition* що може перекладатися як «блукуючі боеприпаси», «патрулюючі снаряди», або всім відоме «дрони-камікадзе».

У процесі перекладу військової термінології використовуються різні підходи, залежно від характеру терміна, його функції та контексту застосування. Один із найбільш уживаних – це формальний або дослівний переклад, який передбачає максимально точне відтворення структури оригінального терміна без значних змін чи адаптацій. Такий підхід особливо ефективний у випадках із чіткими технічними термінами, які не викликають сумнівів у розумінні, мають однозначні відповідники та використовуються у вузькоспеціалізованому контексті. Наприклад, терміни *infantry* – «піхота», *artillery* – «артилерія», *missile system* – «ракетна система» або *armored vehicle* – «броньована машина» можуть без проблем перекладатися дослівно, оскільки мають усталене значення в обох мовах і не потребують додаткової інтерпретації. Зазвичай формальний підхід використовується для перекладу інструкцій, технічних описів озброєння, протоколів або документів, у яких пріоритетом є точність і відповідність оригіналу. Однак його застосування потребує обережності у випадках полісемічних слів, метафоричних або ідіоматичних виразів, де дослівний переклад може бути хибним або незрозумілим для української аудиторії [3, С. 65].

Такий тип перекладу, як смисловий або функціональний особливо актуальний тоді, коли йдеться про терміни з високим рівнем культурного, історичного чи професійного навантаження, які не мають прямого еквівалента в українській мові. У цьому підході головна увага зосереджена не на буквальному відтворенні структури слова, а на передачі його значення, функції та смислу, зрозумілого цільовій аудиторії. Такий тип перекладу дозволяє адаптувати терміни до мовної картини світу носіїв української мови, зберігаючи при цьому точність та релевантність інформації. Наприклад, термін *rules of engagement* рідко перекладається дослівно як «правила залучення» чи «правила взаємодії», натомість вживається більш інформативний і вживаний варіант – «правила ведення бою», який чітко передає функцію та суть поняття в конкретному військовому контексті. Аналогічно, вислів *hearts and minds campaign*, що використовується для позначення психологічної або інформаційної операції, навряд чи буде зрозумілим без адаптації, тому перекладається як

«кампанія за прихильність населення» або «інформаційно-психологічна операція», залежно від контексту. Смысловий підхід також часто застосовується до термінів, пов'язаних із військовою культурою, традиціями або практиками, зокрема в умовах спільної діяльності з НАТО, де багато понять є результатом тривалої історії, яка не завжди має прямі паралелі в українському досвіді. Такий переклад вимагає від перекладача глибокого знання не лише мови, а й фахового контексту, здатності до інтерпретації й вміння зберегти баланс між точністю та зрозумілістю [4, С. 208].

Комунікативний підхід до перекладу військової термінології передбачає орієнтацію не лише на зміст оригіналу, а й на потреби, рівень підготовки та очікування цільової аудиторії. Основним завданням перекладу є забезпечення максимально ефективного сприйняття та інтерпретації інформації відповідно до того, хто її читає чи слухає. Наприклад, коли йдеться про переклад для військових фахівців, важливо зберегти точність, вузькоспеціалізовану термінологію та уніфіковані формулювання, що відповідають чинним стандартам і звичному для армійців способу комунікації. Водночас, якщо термін перекладається для ширшої аудиторії, зокрема журналістів, цивільних або волонтерів, доречнішими будуть адаптовані пояснення, які спрощують складні технічні поняття та надають їм зрозумілого й доступного вигляду. Наприклад, термін *AWOL* (absent without leave) у військовому контексті може бути перекладений як «самовільне залишення частини» у професійному середовищі, але як «військовий, що самовільно залишив службу», якщо брати медійну сферу. [5, С. 273]. Такий підхід вимагає високої перекладацької чутливості, гнучкості й вміння пристосовувати мовні засоби до конкретних умов використання, не втрачаючи при цьому змісту і точності. Він особливо важливий в умовах війни, коли переклад виконує не лише інформативну, а й стратегічну, психологічну та соціальну функцію.

Війський перекладач виконує надзвичайно складну роботу, оскільки виступає не лише як провідник між двома мовами, а й як посередник між різними культурними системами, способами мислення та комунікативними моделями, що особливо важливо у взаємодії з іноземними військовими контингентами, міжнародними організаціями або союзниками по коаліції. У цьому сенсі перекладач має добре розуміти як культурно-політичні реалії країн-партнерів, так і військову термінологію, структуру командування, протоколи взаємодії та професійну етику. Однак не менш важливою є його роль як відповідальної особи за точність і безпечну передачу інформації. У військовій сфері будь-яке перекручення, двозначність або неточність може мати критичні наслідки — від зриву операції до загрози життю особового складу. Перекладачі, які працюють у бойових умовах або з секретною

інформацією, повинні дотримуватися жорстких норм конфіденційності, оперативності та психологічної стійкості [6, С. 114]. Їхня робота передбачає не лише переклад усного чи письмового тексту, а й аналіз ситуації, миттєву адаптацію до змін і вміння зберігати холодну голову в умовах підвищеного ризику. Таким чином, перекладач у військовому середовищі є ключовим елементом комунікації, безпеки, довіри й ефективності дій, і його діяльність потребує високої кваліфікації, міждисциплінарних знань та особистої відповідальності.

Робота перекладачів у зоні бойових дій або у військових структурах має низку специфічних особливостей, що відрізняють її від цивільного або навіть дипломатичного перекладу. Передусім, це постійна присутність у стресовому, динамічному середовищі, де інформація надходить швидко, а її переклад має бути максимально оперативним, точним і лаконічним. Перекладачі часто працюють у складі бойових підрозділів, на передовій, у штабах чи під час спільних операцій із союзниками, що вимагає високого рівня мобільності, витривалості та готовності до непередбачуваних ситуацій.

Окрім мовної компетентності, перекладач повинен володіти базовими військовими знаннями: орієнтуватися в структурі підрозділів, знати функції озброєння, командні і тактичні терміни, особливості військових операцій. Дуже важливо також розуміти субординацію та військову етику, аби коректно передавати не лише слова, а й тон, інтонацію, статус комунікантів.

Важливою умовою є обов'язкове дотримання конфіденційності. У зв'язку з тим, що перекладачі часто мають доступ до чутливої або секретної інформації, необхідні є дотримання протоколів безпеки, задля уникнення розголошення інформації.

У зоні бойових дій перекладачі можуть виконувати й суміжні функції – брати участь у переговорах із місцевим населенням, допомагати у встановленні контактів із міжнародними гуманітарними організаціями, супроводжувати іноземних військових радників. Часто переклад відбувається в складних умовах – за нестачі техніки, зв'язку, під постійним психологічним тиском [7, С. 28].

Таким чином, перекладачі в армії чи на фронті не просто "перекладають слова", а є частиною бойової машини, які впливають на ефективність управління, взаємодію із союзниками, стабільність внутрішньої комунікації та навіть на хід військових дій. Їхня робота вимагає не лише лінгвістичної майстерності, а й мужності, витримки та глибокого розуміння контексту, в якому вони діють.

Порівняльний аналіз військових термінів англійською та українською мовами дозволяє глибше зрозуміти особливості перекладу, рівень

термінологічної усталеності, а також виклики, з якими стикаються перекладачі в умовах війни. Наприклад, термін *airstrike* дослівно означає «удар з повітря», але в українській мові закріпився варіант «авіаудар», що є коротким, точним і зрозумілим у військовому та медійному вжитку. Подібна адаптація демонструє, як скорочення та елімінація зайвих складників допомагає зробити термін більш функціональним у швидкому комунікативному середовищі [8, С. 117].

Також, до прикладу можна привести термін *rules of engagement* (ROE). Дослівний переклад як «правила взаємодії» або «правила залучення» не передає повного значення цього терміна, який насправді охоплює комплекс норм, що регламентують, коли і як військові можуть застосовувати силу. Тому найбільш вдалим є переклад «правила ведення бою», який не лише точніше відображає сутність поняття, але й резонує з усталеними нормами української військової мови.

Схожим чином, *infantry* перекладається як «піхота», що є повним еквівалентом, адже обидва терміни мають спільне історичне походження та аналогічне функціональне наповнення. Водночас терміни на зразок *blue-on-blue* викликають більше труднощів: дослівне «свій по своєму» є незрозумілим, тоді як «дружній вогонь» – адаптований і вже частково усталений варіант.

Такі приклади демонструють, що переклад військової термінології вимагає не лише лінгвістичного аналізу, а й урахування контексту вживання, наявності або відсутності усталених відповідників, специфіки української військової культури та інформаційної реальності. Порівняння англійських термінів з їхніми українськими варіантами дозволяє виробити ефективніші стратегії перекладу, спрямовані на точність, зрозумілість і функціональність у критично важливому середовищі.

Переклад назв військових операцій є особливо делікатною і відповідальною сферою військового перекладу, оскільки такі назви часто мають не лише інформативне, але й символічне, психологічне чи навіть пропагандистське значення. Вони покликані викликати певні емоції, формувати сприйняття подій, підкреслювати мету або характер операції, а іноді – дезінформувати противника. Тому при перекладі необхідно враховувати не лише буквальний зміст, а й прагматичну функцію назви. Наприклад, назва *Operation Desert Storm* дослівно перекладається як «Операція Пустельна буря», і цей варіант повністю зберігає як зміст, так і образність. Він уже усталився в українському дискурсі. Аналогічно, *Operation Enduring Freedom* – «Операція Незгасна свобода» – передає емоційно забарвлений, ідеологічний характер назви, яка має наголошувати на тривалості та моральному обґрунтуванні дій [9, С. 28].

В українському контексті теж з'являються назви військових операцій, які перекладаються або транслітеруються для міжнародного вжитку. Наприклад, «Операція Об'єднаних сил» (ООС) часто передається як *Joint Forces Operation* (JFO). Тут важливо зберегти адміністративну точність і відповідність структурі збройних сил. Інший приклад — операція «Буря в степу» може бути перекладена як *Steppe Storm* або *Storm in the Steppe*, в залежності від стилістичних пріоритетів: буквального чи образного передавання.

Часто виникають труднощі при перекладі назв, що містять культурні або історичні алюзії, гру слів або внутрішні метафори. Наприклад, назви на кшталт «Залізний кулак» чи «Київський щит» можуть мати буквальний переклад (*Iron Fist*, *Kyiv Shield*), але можуть потребувати коментарів або адаптацій, щоб бути зрозумілими в іншомовному середовищі [10, С. 236].

Таким чином, переклад назв військових операцій — це не просто передача інформації, а стратегічне завдання, яке має враховувати точність, емоційне забарвлення, культурні контексти та мету повідомлення. Це ще один приклад того, як мовна робота перекладача в умовах війни стає елементом інформаційної, психологічної та дипломатичної взаємодії.

Кейс-приклади з офіційних пресрелізів НАТО та Збройних Сил України (ЗСУ) є цінним джерелом для аналізу особливостей перекладу військової термінології в реальному контексті. Вони ілюструють, як терміни, фразеологізми та назви операцій перекладаються з урахуванням офіційної комунікації, мовної норми та комунікативної мети.

Наприклад, у пресрелізах НАТО часто використовуються стандартні конструкції на зразок "*NATO forces conducted a joint multinational exercise to enhance interoperability among allies.*" В українському офіційному перекладі це подається як: «Сили НАТО провели спільні багатонаціональні навчання для підвищення взаємосумісності між союзниками.» Тут важливо звернути увагу на термін *interoperability*, який перекладається як «взаємосумісність» — вже усталений варіант, що має технічне й організаційне значення в контексті міжнародної військової взаємодії [11].

Інший приклад — фраза "*Rules of engagement have been updated in accordance with the new threat landscape.*" — перекладається як: «Правила ведення бою оновлені відповідно до зміненої конфігурації загроз.» Тут спостерігається не дослівний переклад фрази *threat landscape*, а її адаптація відповідно до стилю української військової мови, що зберігає смисл, але звучить природно.

З боку ЗСУ можемо згадати пресрелізи, де використовуються терміни як "*стримування ворога на лівому березі Дніпра*", або "*контрнаступальні дії в районі Бахмута*". В англomовних версіях такі фрази перекладаються

як: "deterrence of the enemy on the left bank of the Dnipro", "counteroffensive actions in the Bakhmut area". При цьому зберігається географічна специфіка, а такі терміни як *counteroffensive* мають чітко зафіксовані еквіваленти.

Особливої уваги заслуговують приклади з назв операцій або спеціальних підрозділів. Наприклад, назва української операції «Захист неба» в англomовному варіанті звучала як "*Sky Shield*", що не є буквальним перекладом, проте передає суть операції з емоційним та символічним забарвленням. Така адаптація часто є результатом міжвідомчої комунікації, де враховується міжнародне сприйняття [12, С. 36].

Такі кейси демонструють, що переклад у військових пресрелізах не завжди є буквальним, а часто адаптується для точності, ясності, дотримання мовної політики та інформаційної стратегії. Це вимагає від перекладача не тільки мовної, але й контекстуальної та культурної компетентності.

Висновки. У сучасних умовах, коли військова термінологія стала не лише предметом професійного вжитку, а й частиною щоденного інформаційного простору, особливої ваги набуває потреба в уніфікації та стандартизації перекладу таких термінів. Це дозволить уникати плутанини, неточностей і варіативності в офіційних документах, медіа та міжнародній комунікації. Зокрема, важливо створювати та оновлювати офіційні глосарії, бази термінів, довідники, орієнтовані як на військових фахівців, так і на перекладачів, журналістів, аналітиків. Прозора, стабільна термінологічна база є запорукою ефективної комунікації як всередині країни, так і з міжнародними партнерами.

Окрім технічної стандартизації, важливо звернути увагу на підготовку фахівців, здатних працювати з військовим перекладом. Такі люди повинні не тільки володіти мовою на високому рівні, а й розуміти військові структури, тактики, специфіки офіційного стилю та безпекові вимоги. Тому доцільно впроваджувати спеціалізовані освітні програми, курси, тренінги, а також проводити регулярні мовно-фахові навчання для вже діючих перекладачів. Таке професійне навчання дозволить адаптуватися до нових термінів, оперативно реагувати на зміну контексту і забезпечити точність навіть у стресових або бойових умовах. Таким чином, переклад військової термінології вимагає не лише мовної, а й професійної мобільності, що має забезпечуватися як системно, так і інституційно.

Література:

1. Бойко Ю.П., Долинський Є.В. Особливості перекладу англійської військової термінології. Актуальні проблеми філології та перекладознавства. 2020. № 20. С. 17–21.
2. Гушул Р.В. Особливості перекладу військової термінології з англійської мови на українську. Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології. 2017. № 1. С. 12–16.

3. Лукіяничук Ю. Способи класифікації військових термінів. Наукові записки національного університету «Острозька академія». 2017. № 66. С. 65–67. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/7825/1/22.pdf> українську. Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології. 2017. № 1. С. 12–16.

4. Круглій О. Особливості перекладу військових термінів (на прикладі військово-промислової термінології). Світ наукових досліджень. 2022. № 12. С. 207–209. URL: <http://surl.li/jadeh>

5. Фурт Д.В. Способи перекладу термінів українською мовою з англійської. Філологічні студії. Методика викладання мов. 2018. № 17. С. 272–281.

6. Сидорук Г.І., Сухляк В.Ю. Калькування, описовий переклад та підстановки під час перекладу термінології наукових текстів. *Filologia, sociologia i kulturoznawstwo. Osiągnięcia naukowe, rozwój, propozycje*. 2016. С. 113–115. URL: <http://surl.li/jhcnf>

7. Отрішко К.А. Способи перекладу військової термінології. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. 2019. № 39. С. 27–33.

8. Кравець В. Військова термінологія як складова національної мовної культури. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. 2015. № 2. С. 116–119.

9. Матвієнко О. Особливості перекладу військової термінології з англійської мови на українську. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2017. № 2 (86). С. 127–132.

10. Павленко О. Військова термінологія в сучасному українському мовленні: стан та проблеми використання. Мовознавчі студії. 2015. № 9. С. 232–237.

11. NATO. (2024). *U.S. & NATO demonstrate capacity during exercise Swift Response*. URL: <https://shape.nato.int/news-archive/2024/us--nato-demonstrate-capacity-during-exercise-swift-response>

12. Зайцева М. О. Особливості перекладу термінів у текстах на військову тематику. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9 : Сучасні тенденції розвитку мов. 2013. Вип. 10. С. 96–102.

References:

1. Boiko Yu.P., Dolynskiy Ye.V. (2020) Osoblyvosti perekladu anhliiskoi viiskovoi terminolohii [Translation features of English military terminology]. *Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva – Current issues of linguistics and translation studies*, no. 20, pp. 17–21. [in Ukrainian]

2. Hushul R.V. (2017) Osoblyvosti perekladu viiskovoi terminolohii z anhliiskoi movy na ukrainsku [Translation features of military terminology from English to Ukrainian]. *Teoretychni i prykladni problemy suchasnoi filolohii – Theoretical and practical issues of modern philology*, no. 1, pp. 12–16. [in Ukrainian]

3. Lukiiianchuk Yu. (2017) Sposoby klasyfikatsii viiskovykh terminiv [Methods of classification military terms] *Naukovi zapysky natsionalnoho universytetu "Ostroh Academy" – Scientific notes of Ostroh Academy National University*, no. 66, pp. 65–67. Retrieved from <https://eprints.oa.edu.ua/7825/1/22.pdf>. [in Ukrainian]

4. Kruhlii O. (2022) Osoblyvosti perekladu viiskovykh terminiv (na prykladi viiskovo-promyslovoi terminolohii) [Translation features of military terms (using the example of military-industrial terminology)] *Svit naukovykh doslidzhen – World of scientific research*, no. 12, pp. 207–209. Retrieved from <http://surl.li/jadeh> [in Ukrainian]

5. Furt D.V. (2018) Sposoby perekladu terminiv ukrainskoiu movoiu z anhliiskoi [Methods of translating terms from English into Ukrainian] *Filolohichni studii. Metodyka vykladannia mov – Philological studies. Methods of teaching languages*, no. 17, pp. 272–281 [in Ukrainian]

6. Sydoruk H.I., Sukhliak V. Yu. (2016) Kalkuvannia, opysovyi pereklad ta pidstanovky pid chas perekladu terminolohii naukovykh tekstiv [Literal, descriptive translation and substitution during translating the terminology of scientific terms] *Filologia, socjologia i kulturoznawstwo. Osiągnięcia naukowe, rozwój, propozycje*, pp. 113–115. Retrieved from <http://surl.li/jhcnf>. [in Ukrainian]

7. Otrishko K.A. (2019) Sposoby perekladu viiskovoi terminolohii [Methods of translation military terminology]. *Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyshchykh navchalnykh zakladakh – The humanities in technical higher educational institutions*, no. 39, pp. 27–33. [in Ukrainian]

8. Kravets, V. (2015). Military terminology as a component of national linguistic culture [Military terminology as a component of national linguistic culture]. *Visnyk Luhanskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni E.O. Didorenka* [Bulletin of the Luhansk State University of Internal Affairs named after E.O. Didorenko], no 2, pp.116–119. [in Ukrainian]

9. Matviienko, O. (2017). Osoblyvosti perekladu viiskovoi terminolohii z anhliiskoi movy na ukrainsku [Peculiarities of translating military terminology from English to Ukrainian]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka* [Bulletin of Zhytomyr Ivan Franko State University], no 2 (86), pp. 127–132. [in Ukrainian]

10. Pavlenko, O. (2015). Viiskova terminolohiia v suchasnomu ukrainskomu movlenni: stan ta problemy vykorystannia [Military terminology in modern Ukrainian speech: status and problems of use]. *Movoznavchi studii* [Linguistic studies], no 9, pp. 232–237. [in Ukrainian]

11. NATO. (2024). *U.S. & NATO demonstrate capacity during exercise Swift Response*. Retrieved from <https://shape.nato.int/news-archive/2024/us--nato-demonstrate-capacity-during-exercise-swift-response>

12. Zaitseva, M. O. (2013). Osoblyvosti perekladu terminiv u tekstakh na viiskovu tematyku [Peculiarities of translation of terms in texts on military topics]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 9 : Suchasni tendentsii rozvytku mov*, 10, 96–102. [in Ukrainian]